

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporärt stöd för beskogning

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporärt stöd för beskogning (RP 150/2020 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt)

- lagstiftningsråd Maija Kaukonen, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Kaisa Pirkola, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Maarit Loiskekoski, miljöministeriet
- forskare Antti Wall, Naturresursinstitutet
- skogsdirektör Anna Rakemaa, Finlands skogscentral
- skogsexpert Lea Jylhä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- finansministeriet
- forskare Paavo Ojanen, Helsingfors universitet
- Forststyrelsen
- Livsmedelsverket
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten
- Finlands miljöcentral
- landsbygdssekreterare Erkki Leppänen, Pihtipudas stad
- Vapo Oy
- Skogsindustrin rf
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om temporärt stöd för beskogning. Lagen ska innehålla bestämmelser om grunderna och allmänna villkor för att bevilja stöd för beskogning. Lagen med-

Betänkande JsUB 11/2020 rd

ger beskogning av så kallade impedimentmarker. Stödet beviljas i form av det stöd av mindre betydelse som avses i EU-lagstiftningen. Det föreslagna beskogningsstödet ska vara behovsprövat.

På beviljande, utbetalning och tillsyn av stödet för beskogning och andra anknytande förfaranden tillämpas utöver den föreslagna lagen även statsunderstödslagen.

Främjande av beskogning är en av de miljöåtgärder inom markanvändningssektorn som ingår i regeringen Marins program. Det föreslagna nya stödet baserar sig direkt på regeringsprogrammet. För närvarande stöds inte beskogning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2021 och gälla till och med den 31 december 2023.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet noterar att förslaget avser att öka skogsarealen och kolsänkorna och grundar sig på regeringsprogrammet, där det finns sju strategiska riktlinjer. Bland dem finns ”Ett klimatneutralt Finland som tryggar den biologiska mångfalden”. Det tredje målet i strategin är att kolsänkorna och kollagren ska stärkas på kort och lång sikt. De klimatåtgärder inom markanvändningssektorn som ingår i målet bedöms med avseende på deras verkningsfullhet och kostnadseffektivitet. Åtgärderna omfattar bland annat främjande av beskogning. Det innefattar att ta fram styrmedel och incitament för att stärka kolsänkorna och kollagren i skog och mark. Målet med propositionen är att öka skogsarealen och kolsänkorna. Åtgärderna beräknas på årsnivå gälla omkring 2 000–3 000 hektar.

Med förslaget uppmuntras privata markägare att beskoga annan mark än åkerområden och skogsmark. Stöd för beskogning beviljas, det vill säga så kallad impedimentmark blir stödberättigande, däribland åkerskiften som inte använts för jordbruk och tidigare torvproduktionsområden. Avsikten är inte att beskoga åkrar som odlas aktivt. Följaktligen är ett stöd villkor för områden som inte används för jordbruk att arealen inte har fått jordbruksstöd efter 2019. Inte heller naturbeten som det ges ut kompensationsbidrag för eller exempelvis skyddszoner för vattendrag, områden för landskapsvård och vårdbiotoper som omfattas av ett gällande miljöavtal för jordbruk är stödberättigande. Å andra sidan ska åkerområden där det inte längre finns någon aktiv odlingsverksamhet, exempelvis på grund av dåliga odlingssegenskaper, kunna beskogas.

Av det som sägs ovan framgår det att stöd för beskogning inte kan beviljas via den föreslagna lagen för en areal som klassas som skogsmark. Med skogsmark avses ett område som enligt Statistikcentralens nationella markanvändningsklassificering definieras som skogsmark (F11). Stöd för beskogning beviljas inte heller för skogsförnyelse, alltså inte heller för förnyelse av lågavkastande skog.

Betänkande JsUB 11/2020 rd

Enligt lagförslaget är det skogscentralen som fattar beslut om att bevilja stöd för beskogning. Utskottet påpekar att ett flertal faktorer enligt lagförslaget måste beaktas för att stödet ska beviljas. Områdets lämplighet för skogsodling, biologisk mångfald och landskapsfaktorer plus områdets historia med avseende på eventuellt tidigare beskogningsstöd måste beaktas. Den som ansöker om beskogningsstöd måste förbinda sig att se till att det beskogade området vårdas under plantfasen och att bevara området som skogsmark i enlighet med skogslagen. Förbindelsen sträcker sig över tio år och börjar när anmälan om beskogning lämnas in till skogscentralen. För att beskogningen ska lyckas är det mycket viktigt att skogsägarna på den beskogade arealen genomför mekanisk bekämpning av markvegetationen, understryker utskottet.

Samtidigt anser utskottet att det är mycket viktigt att områden med relevans för den biologiska mångfalden undantas från stödet. Områden med viktiga miljövärden ska inte beskogas. De områden som beskogning ansöks för får inte försämra naturens mångfald om de beskogas. Enligt propositionen ska närings-, trafik- och miljöcentralen göra den bedömningen i samband med sitt utlåtande. I detta sammanhang påpekar utskottet att det bara för en mycket liten del av jordbruksområdena med relevans för den biologiska mångfalden finns geografisk information som gör det lätt att kontrollera vilka områden som ska undantas beskogning. Till exempel många gamla åkrar på mineraljordar som inte har odlats på länge har utvecklat biologisk mångfald och blivit platser som är viktiga för ängsbeståndet, men de saknar geografiska data. Utöver det som sägs ovan ska närings-, trafik- och miljöcentralen i sitt utlåtande bland annat bedöma beskogningsobjektets lämplighet med avseende på vattenhushållningen. Vad beträffar tidigare torvproduktionsområden ska centralen i förekommande fall i sitt utlåtande också ta ställning till områdets lämplighet som våtmarksområde i stället för dess lämplighet för beskogning, om området med avseende på vattenhushållning inte lämpar sig för beskogning. Utskottet understryker därför att utlåtandet från centralen spelar en mycket stor roll för bedömningen av förutsättningarna för att få stöd för att beskoga ett område. Närmare bestämmelser om att verkställa beskogning ska utfärdas genom bestämmelser på lägre nivå än lag.

Vidare påpekar utskottet att ett av stödvillkoren innebär att stödet bara betalas ut för områden som är lämpliga för skogsodling med avseende på natur. Med avseende på jordmånen på området måste bland annat dess näringskoncentration och näringsbalans samt tillräcklig värmesumma för odling av olika trädslag beaktas. Dessutom måste området som det sägs ovan lämpa sig för beskogning vad beträffar vattenhushållningen.

Enligt förslaget ska området vara sammanhängande, omfatta minst 0,5 hektar och vara i snitt minst 20 meter brett. Den nedre gränsen kan vara viktig för den biologiska mångfalden, eftersom mindre områden ofta utgör små förekomster av skyddade naturtyper och platser där hotade och andra sällsynta arter förekommer. På grund av det administrativa arbete som ett enskilt beslut kräver är det inte heller rationellt att ta in mycket små områden i stödordningen. Utskottet förutsätter dock att regeringen utreder möjligheten att senare utsträcka stödordningen till sådana områden på minst 0,5 hektar som består av separata områden på minst 0,2 hektar, när den genomsnittliga bredden på varje område är minst 20 meter och när alla arealer i övrigt uppfyller villkoren för att bli godkända för stödordningen och godkännande av mindre arealer inte medför onödig extra administrativ börda (*Utskottets förslag till uttalande*).

Betänkande JsUB 11/2020 rd

Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande ändringar.

DETALJMOTIVERING

9 §. Verkställande av beskogning. Med hänvisning till specialmotiven till paragrafen föreslår utskottet att det i början av 1 mom. konstateras att beskogning ska genomföras genom sådd eller plantering. Samtidigt framhåller utskottet att beskogning som regel bara kan ge önskat resultat genom plantering. På torvmark är däremot också sådd en bra odlingsmetod. Där sker ofta naturlig beskogning med glasbjörk redan efter enbart gödning med aska. Utskottet föreslår därför att 1 mom. ändras så att beskogning kan genomföras endast genom plantering på torvmarker, med undantag för tidigare torvproduktionsområden, och mineralmarker när mineralmarkerna är tidigare jordbruksmark, alltså så kallade övergivna åkrar. För att undvika oklarheter är ändringsförslaget bara kopplat till dessa arealer, eftersom det i vissa undantagsfall kan förekomma att beskogning ansöks exempelvis på ett område som tidigare använts för uttag av jordmaterial och det inte med innehavaren av takträthen har avtalats om anpassning till landskapet och därmed sammanhängande beskogning. På mineraljordar kan det också i liten utsträckning finnas andra impediment, exempelvis deponier eller tidigare stora lagerområden som inte är jordbruksmark eller skogsmark och som det ansöks om beskogningsstöd för. Det är inte ändamålsenligt att godkänna naturlig förnyelse som en anläggningsåtgärd i samband med beskogning. Det är inte lämpligt att med statliga medel stödja åtgärder för att anlägga skogsområden där de bildas naturligt utan sådd eller plantering.

Utskottet föreslår dessutom vissa ändringar i 1 mom. som sett ur stödmottagarens synvinkel förtydligar kraven på beskogning. Det första ändringsförslaget gäller den fjärde meningen i 1 mom., där ordet planteringstäthet föreslås bli ersatt med ordet odlingstäthet. Det växer plantor också naturligt på de arealer som ska beskogas. Därför är det odlingstätheten som är av relevans vid verkställande av beskogning. Vid övervakning ska odlingstätheten kontrolleras utifrån huvudträdslagen. Efter den meningen föreslår utskottet att det läggs till en mening om att planteringstätheten alltid ska vara minst 1 000 plantor per hektar. Med tillägget kan man undvika att den obligatoriska odlingstätheten uppnås med det naturliga plantbeståndet och det därför inte har vidtagits sådana åtgärder som stödet för beskogning är avsett för. Det har således inte uppkommit något behov av kompensation. Dessutom föreslår utskottet att den nedre gränsen för odlingstätheten ändras så att den beroende på träslag är 1 300–2 500 plantor per hektar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 150/2020 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Betänkande JsUB 11/2020 rd

Utskottets ändringsförslag

Lag

om temporärt stöd för beskogning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att genom att stödja beskogning öka skogsarealen och kolsänkorna samt minska utsläppen av växthusgaser i de objekt som ska beskogas utan att försvaga naturens mångfald.

2 §

Beviljande av beskogningsstöd

Beskogningsstöd får inom ramen för det anslag som årligen anvisas i statsbudgeten användas för beskogning av i 5 § avsedda godtagbara områden för beskogningsstöd.

Beskogningsstödet beviljas i form av sådant stöd av mindre betydelse som avses i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (*allmänna de minimis-förordningen*).

3 §

Tillämpning av andra bestämmelser samt statsbidragsmyndighet

På beskogningsstödet tillämpas dessutom statsunderstödslagen (688/2001) med undantag för dess 13 § 3 och 4 mom.

På anskaffning som finansieras med beskogningsstöd tillämpas lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) till den del anskaffningen omfattas av tillämpningsområdet för den lagen.

I frågor som hänför sig till beskogningsstöd är det Finlands skogscentral, nedan *skogscentralen*, som är statsbidragsmyndighet enligt statsunderstödslagen. I fråga om beslut om återkrav av beskogningsstöd som beviljats av skogscentralen är det dock Livsmedelsverket som är statsbidragsmyndighet.

Betänkande JsUB 11/2020 rd

4 §

Stödmottagare

Endast enskilda markägare kan vara mottagare av besöksstöd.

Med enskilda markägare avses i denna lag

1) fysiska personer,

2) innehavare av arrenderätt, av nyttjanderätt som baserar sig på testamente, av efterlevande makes besittningsrätt, av pensionsrätt eller någon annan motsvarande rätt, om innehavaren är en fysisk person,

3) sådana samfund, sammanslutningar och dödsbon där alla bolagsmän, medlemmar eller delägare är fysiska personer och samfundets eller sammanslutningens huvudsakliga syfte är att bedriva gårdsbruk eller skogsbruk,

4) stiftelser vars verksamhet till största delen utgörs av gårdsbruk eller skogsbruk,

5) sådana delägarlag för samfälliga skogar och sådana delägarlag för i lagen om samfälligheter (758/1989) avsedda samfälligheter där minst hälften av andelarna ägs av fysiska personer.

Förutom vad som föreskrivs i 2 mom. betraktas som enskilda markägare också sådana fysiska personer som äger fastigheten tillsammans med ett bolag, om de fysiska personernas ägarandel av fastigheten är minst 50 procent och om bolagets huvudsakliga syfte är att bedriva gårdsbruk eller skogsbruk. Som enskilda markägare betraktas inte sådana fonder om vilka det föreskrivs i lagen om placeringsfonder (213/2019) eller i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014).

Närmare bestämmelser om vad som anses vara huvudsakligt bedrivande av gårds- eller skogsbruk enligt 2 och 3 mom. och när bedrivandet av gårds- eller skogsbruk kan anses utgöra största delen av en stiftelses verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Godtagbart område för besöksstöd

Godtagbart område för besöksstöd är annan mark än jordbruksmark och annan mark än skogsmark.

Med jordbruksmark avses i den här lagen jordbruksareal enligt artikel 4.1 e i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013 om regler för direktstöd för jordbrukare inom de stödordningar som ingår i den gemensamma jordbrukspolitik och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 637/2008 och rådets förordning (EG) 73/2009 samt ett område för vilket det betalas stöd endast med stöd av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001).

Med jordbruksmark avses även sådan miljöavtalsareal som anges i bestämmelser om miljöersättning som utfärdats med stöd av 5 § i lagen om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare (1360/2014) eller avses i bestämmelser som utfärdats med stöd av tidigare lagstiftning, och som ingåtts för skydds-zoner, landskapet och främjandet av naturens mångfald, vårdbiotoper eller våtmarker, samt sådan naturbetesmark enligt de bestämmelser om kompensationsersättning som utfärdats med stöd av 6 § i den lagen för vilken kompensationsersättning betalas.

Med jordbruksmark avses dock inte områden som tagits ur odlingsbruk och som inte efter år 2019 varit föremål för ansökningar som avser stödssystem som helt eller delvis finansieras av Eu-

Betänkande JsUB 11/2020 rd

ropeiska unionen. Med jordbruksmark avses inte heller ett område som tagits ur odlingsbruk innan ansökan om beskogningsstöd gjordes och som varit föremål för en stödansökan som avses ovan efter år 2019, om områdets odlingskick är dåligt, områdets storlek är högst en hektar och det helt eller huvudsakligen angränsar till skogsmark och det på området finns plantor av vedväxter, kärrvegetation eller annan motsvarande vegetation men området inte ändå är skogsmark enligt denna lag.

Med skogsmark avses i denna lag ett område som enligt Statistikcentralens nationella markanvändningsklassificering är skogsmark (F11) samt ett område där det enligt 5 a § 2 mom. i skogslagen (1093/1996) inte föreligger någon förnyelseskyldighet för att området är lågproduktivt med avseende på virkesproduktion.

6 §

Förutsättningar för beviljande av beskogningsstöd

Förutsättningar för beviljande av beskogningsstöd är utöver det som föreskrivs i 5 § att det område som ansökan om beskogningsstöd gäller

- 1) är lämpligt för skogsodling med avseende på natur och vattenhushållning,
- 2) är ett minst 0,5 hektar stort enhetligt, i genomsnitt minst 20 meter brett område,
- 3) är sådant att beskogningen inte försvagar naturens mångfald,
- 4) är sådant att beskogningen inte väsentligen försvårar bevarandet av ett öppet landsbygdslandskap och inte strider mot planbegränsningarna enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999),

5) inte tidigare har beskogats med statlig finansiering enligt bestämmelser om åkerbeskogning som utfärdats med stöd av 15 § 2 mom. i lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket (1303/1994) eller med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) och på nytt röjts till jordbruksmark eller på annat sätt varit föremål för offentlig eller privat finansiering gällande beskogning eller som inte samtidigt är föremål för någon annan anhängig ansökan som lämnats till en offentlig eller privat aktör med avseende på beskogning, med undantag för det förfarande som avses i 10 § 3 mom.,

6) är ett sådant område där inga anläggningsåtgärder för beskogning har inletts.

Beskogningsstöd får inte beviljas för odling av julgranar.

Närmare bestämmelser om områden som är lämpliga för skogsodling med avseende på natur och vattenhushållning och beaktande av regionala omständigheter utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Anmälan om stöd av mindre betydelse

En förutsättning för beviljande av beskogningsstöd är utöver det som föreskrivs ovan att den som ansöker om stöd lämnar skogscentralen en sådan redogörelse som avses i artikel 6.1 i allmänna de minimis-förordningen.

Betänkande JsUB 11/2020 rd

8 §

Beskogningskyldighet

Den som ansöker om beskogningsstöd ska förbinda sig att se till att det beskogade området vårdas under plantskedet på det sätt som avses i 9 § och att bevara området som skogsmark i enlighet med bestämmelserna i skogslagen (*beskogningskyldighet*).

Beskogningskyldigheten är bindande för stödmottagaren efter att det beslut som avses i 14 § har meddelats.

Verksamhet i enlighet med 3 § 1 mom. i skogslagen strider mot beskogningskyldigheten.

Beskogningskyldigheten varar i tio år från det att anmälan om verkställande enligt 16 § lämnats in.

9 §

Verkställande av beskogning

Beskogning ska genomföras genom sådd eller plantering. På torvbaserade områden, utom på tidigare torvproduktionsområden, och på mineraljordar, när dessa är tidigare jordbruksmark, får beskogningen dock bara genomföras genom plantering ~~och på mineraljordar samt tidigare torvproduktionsområden genom plantering eller sådd~~. Trädslaget ska lämpa sig för växtplatsen. Skogsodlingsmaterialet ska till sitt ursprung vara lämpligt för växtplatsen. ~~Planteringstätheten~~ **Odlingstätheten** ska beroende på trädslag vara ~~1 600–2 500~~ **1 300–2 500** plantor per hektar. **Men planteringstätheten ska alltid vara minst 1 000 plantor per hektar.** Innan beskogningen genomförs ska vid behov markytan behandlas, beskogningsgödsling utföras och ytvegetationen bekämpas samt sly röjas om området är lindrigt slybevuxet.

De anläggningsåtgärder för beskogning som avses i 1 mom. ska vara slutförda vid utgången av det andra kalenderåret efter det att det stödbeslut som avses i 14 § har meddelats.

För att säkerställa plantbeståndets tillväxt ska behövlig gräsbekämpning genomföras. Vid behov ska hjälpplantering eller hjälpsådd och annan eftervård av plantbeståndet ombesörjas.

Närmare bestämmelser om trädslag, plant- och frömengd på olika växtplatser, skogsodlingsmaterialets ursprung, åtgärder som ska utföras före genomförandet av beskogningen, plantbeståndets eftervård och övriga åtgärder gällande beskogning utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Beskogningsstödet belopp

Beskogningsstödet beviljas stödmottagaren i form av ett understöd som består av kostnadsersättning och underhållsarvode. Kostnadsersättningen beräknas på grundval av den kalkylerade genomsnittliga kostnaden per hektar för beskogningens anläggningsåtgärder och den är en fast ersättning. Underhållsarvodet beräknas på grundval av de kalkylerade genomsnittliga kostnaderna per hektar för underhållsåtgärderna i plantskedet av beskogningen. Underhållsarvodet är ett fast arvode som betalas i två poster.

Beskogningsstödet belopp kan graderas på grundval av de faktiska kalkylerade genomsnittliga kostnaderna och arbetsmängden så att det för torvbaserade områden betalas ett högre stöd än

Betänkande JsUB 11/2020 rd

för mineraljordar och tidigare torvproduktionsområden. Beskogningsstödet belopp kan även graderas enligt åtgärderna som främjar den biologiska mångfalden.

Beskogningsstödet beviljas stödmottagaren endast som underhållsarvode, om anläggningsåtgärderna för det område som beskogas genomförs på annat sätt än med medel som avses i denna lag. Den som ansöker om stödet ska då i den ansökan som avses i 11 § ange med vilka medel beskogningsens anläggningsåtgärder utförs.

Närmare bestämmelser om storleken på beskogningsstödet kostnadsersättning och underhållsarvode utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Ansökan om beskogningsstöd

Ansökan om beskogningsstöd görs skriftligen hos skogscentralen. Ansökan ska även innehålla den redogörelse som avses i 7 § och den förbindelse som avses i 8 §.

I ansökan ska det anges

1) om ett förfarande enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) har genomförts eller pågår på det område som ansökan avser,

2) namn och kontaktuppgifter för den som ansöker om stöd och den som eventuellt avfattat dokumentet.

Närmare bestämmelser om ansökan om stöd och de uppgifter som ska anges i ansökan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

12 §

Ansökan om beskogningsstöd i samägarsituationer

Sådana samägare till ett samägt område, som tillsammans äger minst 60 procent av området och som inkluderar de samägare som förvaltar området, har gemensamt rätt att ansöka om beskogningsstöd och genomföra beskogning på det samägda området och ta emot beskogningsstöd. En förutsättning är dock att de avstår från att avkräva de samägare som inte medverkar i åtgärderna på beskogningskostnader och att de förbinder sig att ensamma stå för det ansvar, de skyldigheter och de påföljder som följer av det stödbeslut som avses i 14 §. Samma rätt har också en samägare som ensam äger minst 60 procent av området och som är den samägare som förvaltar området.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas även på sådana delägare i ett oskiftat dödsbo vars beräknade andel vid tidpunkten för beviljandet av stödet är minst 60 procent av det område som ansökan gäller.

På samägare tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i 28 § 2, 4 och 5 mom. i den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (34/2015).

Utöver vad som föreskrivs i 11 § 1 och 2 mom. ska det i ansökan även anges hur de samägare till området som inte ansöker om stöd har informerats om den planerade beskogningsen och hurdan rådgivning de fått om att underrätta sökandena om sin eventuella negativa ståndpunkt i ärendet. Denna information behöver dock inte lämnas om det inte är möjligt att nå dem utan stora svårigheter.

Betänkande JsUB 11/2020 rd

Närmare bestämmelser om ansökan om stöd i samägarsituationer får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

13 §

Utlåtande som inhämtas innan stödbeslutet fattas

Innan ett stödbeslut som avses i 14 § fattas ska skogscentralen begära ett utlåtande om ansökan av den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska i sitt utlåtande ta ställning till hur förutsättningarna enligt 6 § 1 mom. 3–6 punkten uppfylls samt vid behov till de omständigheter som avses i 5 § 4 mom. och till vattenhushållningen på det område som ska beskogas. Om ansökan i sin helhet gäller ett tidigare torvutvinningsområde behöver centralen i utlåtandet dock inte ta ställning till om förutsättningen enligt i 6 § 1 mom. 3 punkten uppfylls. Utlåtandet är bindande.

14 §

Stödbeslut

När skogscentralen fattar stödbeslut om beviljande eller avslag av besogningsstöd ska det i 13 § 2 mom. avsedda bindande utlåtandet av närings-, trafik- och miljöcentralen beaktas.

Om genomförandet av besogningen omfattas av en sådan miljökonsekvensbedömning som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, får stödbeslutet inte fattas förrän skogscentralen fått tillgång till miljökonsekvensbeskrivningen enligt 19 § i den lagen och till kontaktmyndighetens motiverade slutsats i anslutning till den. Av stödbeslutet ska det framgå hur bedömningen har beaktats i beslutsprövningen.

Besogningsstödet beviljas förutsatt att besogningsåtgärderna genomförs i enlighet med den av skogscentralens godkända ansökan eller de ersättande åtgärder som skogscentralen förutsätter.

Besogningsåtgärderna får inledas först efter att skogscentralen har fattat ett positivt stödbeslut om besogningsstödet. Detta gäller även det förfarande som avses i 10 § 3 mom.

Utöver vad som föreskrivs i statsunderstödslagen ska det av skogscentralens stödbeslut framgå

- 1) besogningsstödet stödvillkor,
- 2) att det är fråga om ett stöd av mindre betydelse,
- 3) att stödet beviljas enligt villkoren i och i enlighet med allmänna de minimis-förordningen,
- 4) allmänna de minimis-förordningens publikationsuppgifter i Europeiska unionens officiella tidning,
- 5) beloppet på det beviljade besogningsstödet av mindre betydelse.

Av stödbeslutet ska det även framgå att kostnadsersättningen och underhållsarvodets bägge poster diskonteras på det sätt som anges i allmänna de minimis-förordningen. Den tidpunkt för beviljandet av stödet som avses i den förordningen avser dagen för undertecknandet av det stödbeslut som avses i denna paragraf.

Betänkande JsUB 11/2020 rd

15 §

Hur ett stödbeslut förfaller

Om stödmottagaren inte genomför beskogningen inom den tidsfrist som avses i 9 § 2 mom. förfaller skogscentralens stödbeslut och rätten till beskogningsstöd.

Skogscentralen kan, innan den tidsfrist som avses i 9 § 2 mom. har löpt ut, efter ansökan förlänga stödbeslutets giltighetstid om underlåtenheten att iaktta tidsfristen beror på plantbrist, väderförhållanden eller andra oväntade, oförutsedda händelser eller annat oöverstigligt hinder. Stödbeslutets giltighetstid kan förlängas högst två gånger för ett kalenderår i sänder.

16 §

Anmälan om verkställande och utbetalning av beskogningsstöd

I fråga om slutförandet av anläggningsåtgärderna för det område för vilket beskogningsstöd beviljats ska det göras en anmälan om verkställande till skogscentralen utan dröjsmål, dock senast när den tidsfrist som avses i 9 § 2 mom. går ut. I anmälan om verkställande ska namnet på och kontaktuppgifterna till den som upprättat dokumentet anges. Det beskogningsstöd som betalas ut på grundval av anmälan om verkställande får uppgå till högst det belopp som fastställts i stödbeslutet enligt 14 §.

Beskogningsstödet kostnadsersättning betalas till stödmottagaren som en engångsersättning efter det att skogscentralen har mottagit anmälan om verkställande.

Den första posten av beskogningsstödet underhållsarvode utbetalas till stödmottagaren två år och den andra posten åtta år efter det att skogscentralen på grundval av den mottagna anmälan om verkställande betalat ut kostnadsersättningen. Båda gångerna ska den post som betalas ut utgöra hälften av underhållsarvode.

Skogscentralen ska fatta ett beslut om utbetalningen av beskogningsstöd, om kostnadsersättningen inte betalas ut i enlighet med stödbeslutet enligt 14 § och anmälan om verkställande eller om underhållsarvode inte betalas ut i enlighet med stödbeslutet.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan om verkställande, förfarandet vid utbetalningen av beskogningsstöd och det tekniska genomförandet av beskogningsstödet diskontering utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

17 §

Överföring av skyldigheterna och rättigheterna enligt stödbeslutet

Vid en överföring av äganderätten eller besittningsrätten till ett område som omfattas av ett stödbeslut övergår stödmottagarens rättsliga ställning med de skyldigheter och rättigheter som följer av denna lag på områdetets nya ägare eller innehavare. Dessa skyldigheter och rättigheter ingår i stödbeslutet.

Betänkande JsUB 11/2020 rd

18 §

Upphävande av besogningskyldigheten

Om det beskogade området eller en del av det löses in och användningen av området för skogsbruksändamål därmed väsentligt förhindras ska skogscentralen då den fått kännedom om saken upphäva besogningskyldigheten på basis av ansökan.

Skogscentralen kan upphäva besogningskyldigheten för det beskogade området om fortsatt skyldighet inte är ändamålsenlig eller möjlig på grund av att

- 1) området eller en betydande del av det i en plan anvisas för något annat ändamål än för skogsmark,
- 2) ett miljöstödsavtal enligt lagstiftningen om finansiering av skogsbruk eller ett motsvarande avtal ingås för området eller en betydande del av det, eller
- 3) området omfattas av användningsbegränsningar eller åtgärdsförbud som meddelats med stöd av lag.

Om markägaren slutar använda området eller en betydande del av det som skogsmark i enlighet med besogningskyldigheten mindre än tio år efter anmälan om verkställande, ska skogscentralen upphäva besogningskyldigheten för området.

19 §

Återbetalning av besogningsstöd

Stödmottagaren ska betala tillbaka besogningsstödet i en situation som avses i 18 § 3 mom. Bestämmelser i övrigt om grunderna för återbetalningen av besogningsstödet finns i 20 § i statsunderstödslagen.

Stödmottagaren är inte skyldig att återbetala besogningsstöd i situationer som avses i 18 § 1 och 2 mom.

Ett besogningsstöd som ska betalas tillbaka med stöd av denna lag eller 20 § i statsunderstödslagen ska återbetalas till skogscentralen. Om stödet har betalats ut i flera poster ska det på det belopp som återbetalas betalas ränta enligt 24 § i statsunderstödslagen från den senaste utbetalningen av besogningsstödet eller från det att stödet betalats ut i sin helhet.

20 §

Återkrav av besogningsstöd

Besogningsstödet återkrävs av en stödmottagare som inte under sin tid som ägare eller innehavare har iakttagit besogningsstödet villkor och besogningskyldigheten. Besogningskyldigheten på området upphör till följd av återkravet.

Bestämmelser i övrigt om grunderna för återkrav av besogningsstöd finns i statsunderstödslagen. Enligt 28 § 2 mom. i statsunderstödslagen får åtgärder för återkrav av besogningsstöd inte längre vidtas när tio år förflutit från utbetalningen av den sista posten av underhållsarvodet. Om det är fråga om försummelse av skyldigheten att bevara ett beskogat område som skogsmark enligt besogningskyldigheten, räknas den tidsfrist som avses i 28 § 2 mom. i statsunderstödslagen dock från utgången av skyldighetens giltighetstid.

Betänkande JsUB 11/2020 rd

Om stödet har betalats ut i flera poster ska det på det belopp som återkrävs betalas ränta enligt 24 § i statsunderstödslagen från den senaste utbetalningen av beskningsstödet eller från det att stödet betalats ut i sin helhet. Ränta enligt den paragrafen ska betalas fram till den dag då skogscentralen lämnar en framställning enligt 4 mom. till Livsmedelsverket.

Skogscentralen ska göra en framställning till Livsmedelsverket om återkrav av beskningsstödet, om centralen får kännedom om en sådan grund för återkrav som anges i 21 eller 22 § i statsunderstödslagen. Därefter beslutar Livsmedelsverket om återkrav av stödet. Om det belopp som återkrävs är högst 100 euro får beloppet efterskänkas.

Skogscentralen ska också göra en framställning till Livsmedelsverket om återkrav av beskningsstödet om centralen får kännedom om att stödet har beviljats i strid mot allmänna de minimis-förordningen. Livsmedelsverket ska då bestämma att stödet ska återkrävas.

Om bestämmelserna om förfarandet i fråga om samägda fastigheter har tillämpats när beskningsstöd beviljats, får stödet med avvikelse från 1 mom. inte återkrävas av en sådan samägare som inte har mottagit något stöd, om inte denna samägare eller den nya samägaren själv har deltagit i den verksamhet som utgör grunden för att stödet återkrävs.

21 §

Skogscentralens tillsynsuppgift

Skogscentralen utövar tillsyn över och granskar förutsättningarna för beviljande och utbetalning av beskningsstöd och iakttagandet av de skyldigheter som hänför sig till beskningsstödet. Bestämmelser om tillsyn och granskning finns i 15—17 § i statsunderstödslagen. På granskning tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 39 § i förvaltningslagen (434/2003). Granskning får inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

Skogscentralen ska ge stödmottagaren möjlighet att avhjälpa de brister som konstaterats vid en terrängbesiktning eller någon annan granskning, om bristerna är små och relativt lätt kan avhjälpas.

Skogscentralens ska också bevara och sammanställa uppgifter om beskningsstödet i enlighet med vad som krävs enligt allmänna de minimis-förordningen.

Bestämmelser om antalet av och föremålet för de granskningar som ska utföras av skogscentralen och om andra tekniska detaljer som hänför sig till ordnandet av tillsynen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

22 §

Jord- och skogsbruksministeriets och Livsmedelsverkets tillsynsuppgift

På jord- och skogsbruksministeriet tillämpas det som i den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets uppgift att övervaka skogscentralens verksamhet samt om ministeriets rätt att få uppgifter om användningen och uppföljningen av stödet och om dem som ansöker om och mottar stöd samt utföra granskningar som avser skogscentralens verksamhet.

I fråga om Livsmedelsverkets uppgift att övervaka skogscentralens verksamhet tillämpas vad som i 1 mom. föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift. Jord- och skogs-

Betänkande JsUB 11/2020 rd

bruksministeriet kan ålägga Livsmedelsverket att utföra granskningar som avser skogscentralens verksamhet.

Livsmedelsverket ska på skogscentralens begäran med ändamålsenliga mellanrum jämföra uppgifterna i Livsmedelsverkets åkerskiftesregister och de områden för vilka beskningsstöd söks för att säkerställa att områdena är godtagbara för beskningsstöd enligt 5 §.

Bestämmelser om antalet av och föremålet för de granskningar som ska utföras av Livsmedelsverket och om andra tekniska detaljer som hänför sig till ordnandet av tillsynen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

23 §

Anteckningsskyldighet och skyldighet att bevara uppgifter samt skyldighet att lämna uppgifter

Stödmottagaren har anteckningsskyldighet gällande beskogningen. Anteckningarna ska grunda sig på verifikat gällande beskogningen som ska numreras enligt anteckningarna. Anteckningsskyldigheten kan även uppfyllas med hjälp av bokföring. Anteckningar, bokföring och verifikat ska bevaras i tio år från det att beskningsstödet sista betalningspost betalades ut. Stödmottagaren ska dessutom under motsvarande tid vid behov bevara handlingar av vilka det beskojade områdets jordart framgår.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller även en sådan utomstående aktör som avses i 3 mom.

I fråga om den som avfattet ansökan enligt 11 § och anmälan om verkställande samt andra ombud och biträden som stödmottagaren anlitat och i fråga om en utomstående aktör som anlitas för att genomföra beskogningen tillämpas vad som i 14 § i statsunderstödslagen föreskrivs om statsunderstödstagarens skyldighet att lämna uppgifter.

24 §

Anmärkning och temporärt förbud

Skogscentralen kan ge en anmärkning till ett ombud och ett biträde som i ansökningar om beskningsstöd och anmälningar om verkställande eller i ovannämnda handlingar lämnar skogscentralen vilseledande eller felaktiga uppgifter.

Livsmedelsverket kan på framställning av skogscentralen förbjuda ett ombud eller biträde att upprätta handlingar som avses i 1 mom., om ombudet eller biträdet trots en anmärkning från skogscentralen har lämnat vilseledande eller felaktiga uppgifter upprepade gånger och om ombudets eller bitradets förfarande utan att det uppdagats skulle ha lett till att skogscentralen på grund av de vilseledande eller felaktiga uppgifterna hade fattat ett felaktigt beslut enligt 14 § om beviljande av beskningsstöd eller felaktigt hade betalat ut beskningsstöd på grundval av en anmälan om verkställande enligt 16 §.

Av beslutet om förbud ska förbudets giltighetstid framgå. Förbudet kan meddelas för högst ett år och det ska avgränsas geografiskt. Ett förbud på ett år kan endast meddelas om verksamheten har varit omfattande.

Betänkande JsUB 11/2020 rd

25 §

Ändringsökande

Bestämmelser om sökande av ändring i statsbidragsmyndighetens beslut finns i statsunderstödslagen. Ärenden som gäller återkrav samt temporära förbud för ombud och biträden får dock överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen utan omprövningsförfarande.

Ett utlåtande som avses i 13 § får inte överklagas genom besvär.

26 §

Maskinell underskrift

Beslut om beviljande, utbetalning eller förvägrande av stöd som skogscentralen har upprättats genom automatisk databehandling får undertecknas maskinellt.

27 §

Mätningar i terrängen

Vid sådana mätningar i terrängen som hänför sig till denna lag används de metoder för mätning och värdering som allmänt används inom skogsbruket.

28 §

Skogscentralens samarbete med myndigheterna

Vid verkställigheten av denna lag ska skogscentralen i behövlig utsträckning samarbeta med Livsmedelsverket, närings-, trafik- och miljöcentralen, Lantmäteriverket, Museiverket och de kommunala landsbygdsnäringsmyndigheterna.

29 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021 och gäller till och med den 31 december 2023.

På ansökningar som är anhängiga när denna lag upphör att gälla tillämpas denna lag också efter det att lagen har upphört att gälla till och med den 30 juni 2024.

Beskogningsstöd enligt denna lag kan dock sökas först den 1 mars 2021.

Betänkande JsUB 11/2020 rd

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder möjligheten att senare utsträcka stödordningen till sådana områden på minst 0,5 hektar som består av separata områden på minst 0,2 hektar, när den genomsnittliga bredden på varje område är minst 20 meter och när alla arealer i övrigt uppfyller villkoren för att bli godkända för stödordningen och godkännande av mindre arealer inte medför onödig extra administrativ börda.

Helsingfors 26.11.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Ritva Elomaa saf
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Satu Hassi gröna
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Ari Koponen saf
medlem Mikko Lundén saf
medlem Sari Multala saml
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Anders Norrback sv
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Mikko Savola cent
medlem Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.